

RUMMELIGHEDENS RAMMER

Ansættelsesmuligheder for personer
med hjerneskade, sindslidelse
eller udviklingshæmning

AF MAJA ROSENSTOCK / KAREN TINGGAARD /
HELLE HOLT / SØREN JENSEN

04:22

RUMMELIGHEDENS RAMMER

Ansættelsesmuligheder for personer med
hjerneskade, sindslidelse eller udviklingshæmning

MAJA ROSENSTOCK / KAREN TINGGAARD /
HELLE HOLT / SØREN JENSEN

KØBENHAVN 2004
SOCIALFORSKNINGSINSTITUTTET
04:22

FORORD

Denne rapport beskriver forskellige muligheder for at støtte personer med hjerneskade, udviklingshæmning eller sindslidelse til at opnå og bevare tilknytning til arbejdsmarkedet. Undersøgelsen belyser, hvilke muligheder og barrierer der er til stede i lovgivningen. Derud over undersøges, hvilke betingelser der skal være til stede på arbejdspladserne, for at det kan lade sig gøre at tilbyde og bibeholde ansættelse af personer med hjerneskade, sindslidelse eller udviklingshæmning.

Baggrunden for denne undersøgelse er blandt andet, at Regeringens handlingsplan for "Flere i arbejde" har som mål at øge arbejdsudbuddet. Dette kræver, at de personer, som har en (rest)arbejdsevne, og som i dag er ledige, på sygedagpenge eller uden for arbejdsstyrken, kommer i arbejde. Personer, hvis arbejdsevnenedsættelse er af psykisk og/eller social karakter, har formentligt andre problemer i forhold til arbejdsmarkedet, end personer med fysisk handicap. Denne undersøgelse skal derfor belyse, hvad der skal til, for at personer med hjerneskade, udviklingshæmning eller sindslidelse kan opnå eller fastholde en beskæftigelse.

Arbejdsmarkedsstyrelsen har bestilt og finansieret undersøgelsen, som er gennemført i forskningsafdelingen Beskæftigelse og Erhverv. Rapporten er udarbejdet af forskningsassistenterne cand.comm. Maja Rosenstock, cand.comm. Karen Tinggaard og cand.polit. Søren Jensen samt af seniorforsker cand.adm.pol., ph.d. Helle Holt, der har været projektleder. Stud.scient.soc. Anders Ellegaard Hansen har

hjulpet
sen har

Lektor
manusl
rer. En
som faj
gruppe

Endelig
der har
ikke va

Køben

Jørgen

hjulpet med litteratursøgningen, og stud.polit. Anne Vejen Mathiasen har lavet tabelarbejdet til kapitel 6.

Lektor Per H. Jensen, Aalborg Universitet, har læst og kommenteret manuskriptet og takkes for gode råd og konstruktive kommentarer. Endvidere har John Nyberg, Socialt Udviklingscenter, bistået som faglig konsulent. En tak skal også lyde til undersøgelsens følge-gruppe, der har været en uvurderlig støtte undervejs.

Endelig skal der sendes en tak til de konsulenter og arbejdspladser, der har taget sig tid til at lade sig interviewe. Uden dem havde der ikke været en undersøgelse.

København, november 2004

Jørgen Søndergaard

INDHOLD

	FORORD	2
	RESUME	4
1	INDLEDNING, SAMMENFATNING OG PERSPEKTIVER	12
	Indledning	12
	Sammenfatning	14
	Diskussion og perspektiver	21
2	BAGGRUND, DATA OG BEGREBER	24
	Undersøgelsens baggrund	24
	Data	27
	Begreber og definitioner anvendt i undersøgelsen	31

3 M
I I
FC

Ma
Lo
tæt
"K
for
OF
Bel
OF

4 DI
O

Pe
Pe
Pe
de
Fa

5 C
A
L

Et
In
Ar
Et
Sa

3	MULIGHEDER OG BARRIERER I LOVENS ORD OG LOVENS FORVALTNING	36
	Mange love har betydning for beskæftigelsesindsatsen	37
	Lovens kompleksitet kræver overblik og tæt samarbejde	48
	“Korteste vej til arbejdsmarkedet” kan forcere processen	50
	Optimalt med to konsulenter i ét system	50
	Behov for forankring af viden	51
	Opsamling	52
4	DE TRE GRUPPERS MULIGHEDER OG SÆRLIGE BEHOV FOR STØTTE	56
	Personer med hjerneskade	57
	Personer med sindslidelse	72
	Personer med udviklingshæmning og personer, der er sent udviklede	87
	Fælles opsamling	101
5	CASESTUDIER PÅ UDVALGTE ARBEJDSPLADSER – HVAD KAN VI LÆRE AF DE GODE HISTORIER?	108
	Etablering af ansættelserne	110
	Indslusningsperioden	116
	Ansættelsen i hverdagen	121
	Et blik ud i fremtiden	132
	Sammenfatning og delkonklusion	142

6	REGISTER- OG SURVEYUNDERSØGELSEN	146
	De benyttede registre og surveys	147
	2002-handicapundersøgelsen	148
	2002-undersøgelsen af langtidssyge	157
	Meget få virksomheder har personer med sindslidelse ansat	159
	Personer med sindslidelse adskiller sig fra personer uden handicap	163
	BILAGSTABELLER	166
	LITTERATURLISTE	178
	SOCIALFORSKNINGSINSTITUTTETS UDGIVELSER SIDEN 1.1.2003	186